

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Covid 19-imut influenzamullu akiuussutissiinissamut ilitsersuut nr. 8/2023

Peqqinnissakkut sullissisunut tamanut, covid-19-imut influenzamullu akiuussutissiinermik sulialinnut

Saqqummiunneqartoq x. xx 2023

Imarisai

Ilitsersuummi siunertaasoq	2
2023-imi ukiakkut covid-19-imut akiuussutissiinissamut tunngaviusoq	2
2023-imi ukiakkut akiuussutissiinissap siunertaa	2
Covid-19-imut influenzamullu akiuussutissinneqartussat.....	2
Ilitsersuut kikkunnut tunngatinneqarpa	4
Qullersat akisussaaffiat	4
Peqqinnissakkut sullissisup akisussaaffia	4
Covid-19-imut akiuussutissiinissap qaqugu aallartinnissaa.....	4
Covid-19-imut influenzamullu akiuussutissiineq	5
Covid-19-imut akiuussutissap sunniutaanik annertusaammik akiuussutissiineq.....	5
Influenzamat akiuussutissiineq	5
Kingunerluutit	5
Allattugaatinut nalunaarsuineq	6
Innuttaasut tikittut aallartullu	6
Najoqqutassat naapertuuttut.....	6
Atuutilerfia.....	6

Iltersuummi siunertaasq

Iltersuut, 65-ileereersunut inunnulu peruluuteqarsinnaasunut, covid-19-imut akiuussutissap sunniutaanik annertusaammik influenzamullu akiuussutissiinissamut maleruagassat piumasaaqatillu suut atuunnerannik, paasissutissiissaaq ersarissaassallunilu.

2023-imi ukiakkut covid-19-imut akiuussutissiinissamut tunggaviusoq

Covid-19 ip nappaalatitsinerata kingunerisaanik nappaatip atugaanera ukioq kingulleq annikilleriarujussuarpoq, tamatumalu ilaatigut nassatarisaanik covid-19 nappaatit navianaatilittut nalinginnaasumik imikkoortinneqassaarpoq, maannali nappaatit tuniluuttut ass. ukiut tamaasa nualluutaasartutuulli nalilerneqarluni. Taamaammat ukioqatigiiaanik tamanik akiuussutissiinissaaq naapertuukkunnaartut naliliivigineqarpoq.

Taamaattorli covid-19-ip inuiaqatigiinni tuniluunnissaa, ukiunilu siuliinisut 2023/2024-mi ukiakkut /ukiukkut annertusinissaa ilimagineqarpoq. Covid-19-ip siunissami influenzatuulli, ukiup ingerlanerani allanngorarluni, ukiakkut ukiukkullu virusip annertuumik tuniluunnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Soorlu 2022-imi aasap ingerlanerani ukialerneranilu taamaattoq, ukiup ingerlanerani annikitsumik tuniluutilersarsinnaavoq.

2021-imiit virusi covid-19-imik nappaalanermut patsisaasooq allannguuteqarluni omikroninngorpoq, kingorna allanngorarluni arlalinnik immikkoortoqalerpoq, kingusinnerpaamillu omikron siulerisaalu akuleriilerlutik. Allannguutit nutaat siuliminniit tuniluutianerorpassipput, annertunerusumillu peruluutaasimanatik. Taamaakkaluaq virus naleqqusartuarpoq, allannguutillu nutaat allanngoqqissinnaammata, nappaammut akiuussinnaassuseq annikillisinnaavoq, imal. allannguut tunilannarnerusinnaavoq nappaalassutaanerusinnaalluniluunniit. Tunillatsinnikkulli akiuussutissinneqarnikkullu innuttaasuni nappaammut akiuussinnaassuseq annertummat, tamatuma aallerinaateqannginneranik isumaqarpoq.

Akiuussutissinneqarnikkut aamma/imal. napparsimasimanikkut, nappaammut akiuussinnaaneq peruluuteqarsinnaanermut illersuutaalluarpoq, piffissalli ingerlanerani annikilliertortarluni. Taamaammat inunnet covid-19-imik peruluuteqarsinnaasunut akiuussutissap sunniutaanik sivitsorsaammik influenzamut kapitittarnertut neqeroornissaaq sulit tunggavissaqarpoq.

Ukioq manna aamma influenzap annertuumik tuniluunnissaa naatsorsuutigineqarmat, saaffigisat taakku ataatsikkut akiuussutissinneqarnissamut neqeroorfigineqassapput.

2023-imi ukiakkut akiuussutissiinissap siunertaa

Akiuussutissinnissamut najoqqutassami, nappaammik peruluuteqarsinnaasut covid 19-imut akiuussutissap sunniutaanik sivitsorsaammik influenzamullu akiuussutissiinissamut neqeroornermi siunertaq pingaarneq tassaavoq, inunnik covid-19-imik influenza-milluunniit tunillatsikkunik peruluuteqarsinnaasunik illersuinissaaq. Taamaalilluni aarlerinassutsimik tunggaveqarluni akiuussutissiinissamut najoqqutassiorneq, matumani pineqarpoq. Akiuussutissiineq virusit taakku marluk tuniluunnerannik ilaatigut annikillisisinnaasutut naliliivigineqarportaaq.

Covid-19-imut influenzamullu akiuussutissinneqartussat

Covid-19 aamma influenzap tappiorannartui virusit anersaartuutiniipput, takkulu arlalitsigut, peruluutaasinnaanikkutaaq, assigiillutik. Taakku tamarmik sakkukitsumik atorneqarajupput, peruluutaasinnaallutittaaq, napparsimmavimmut uninnermik-kiisalu utoqqarni allanilu aarlerinartorsiortuni- toqumik kinguneqarsinnaallutik. Inuit covid-19-imik influenzamillu

peruluuteqarsinnaasut annertunerusumik assigiingissuteqanngitsut naliliivigineqarput. Taamaallit nappaatinut taakkununga akiuussutissinneqarnissamut saaffigisat imminnut annertuumik assingupput.

Saaffigineqartut tassaapput inuit makkunuuna aarlerinaatillit, 2023-imilu oktobarip ulluisa aallaqqaataanni covid-19-imut influenzamullu akiuussutissinneqarsinnaasut:

- Inuit 65-ileereersimasut. Kingusinnerpaamik 2024-imi januaarip ulluisa 15-ianni 65-iliisimasut.
- Saaffigisat allat tassaapput 65-iliisimangitsut, covid-19-imik influenzamilluunniit makku pissutigalugit peruluuteqarnissamut aarlerinartorsiornerusut:
  - Anigugassaanngitsumik pualluutillit imal. nukillunneq pissutaalluni anersaartorniarnertat sunnerneqarsimasoq
  - Inuit uummalluutillit taqqamik kullu nappaatillit (aap taqqanut naqitsineranut qaffasissumut nakorsarluakkat pinnagit)
  - Diabetes 1 imal. 2
  - Inuit inunnguutiminnik timip akiuussinnaassusaagut sangiiffillit imal. kingorna timip akiuussinnaassusaagut sanngiillisut, inuup allap timata pisataanik pilersissimasut imal. patilersissimasut ilanngullugit¹
  - Inuit allanik anigugassaanngitsunik nappaatillit, nakorsap naliliinera naapertorlugu influenzamik imal. covid-19-imik peruluuteqarsinnaasut²
  - Inuit allanik perulunnartunik nappaatillit, nakorsap naliliinera naapertorlugu influenzamik imal. covid-19-imik peruluuteqarsinnaasut
  - Inuit inunnguutiminnik timip akiuussinnaassusaagut sangiiffillit imal. kingorna timip akiuussinnaassusaagut sanngiillisut, imal. meeqqat, nakorsap naliliinera naapertorlugu, influenzamik imal. covid-19-imik peruluuteqarsinnaasunut inoqutaasut³
  - Pualavallaat (BMI > 35)
  - Naartunerup pingajorarterutaasa aappaanni imal pingajuanni naartusut⁴

Tungaviumik, najukkami saaffigisassat Peqqinnissaqarfimmit nassuiarneqassapput, tamatumalu kingorna aggersarneqarlutik. Innuttaasunik "saaffigineqartunut allanut" ilaasutut imminnut isigisunik takkuttoqarpat", akiuussutissiivimmi nakorsamit immikkut naliliivigineqassapput. Maleruagassat sukangavallaamik paasineqassanngillat.

Immikkorluinnaq ittumik pisoqartillugu, inuit ass. 2023-imi oktobarip ulluisa aallaqqaataat sioqqullugu inuup allap timaata pisataanik pilersinnerup kingorna timaat akiuussinnaassutsikkut ingalassimatinneqartut immikkut akiuussutissinneqarnissaat pillugu, nakorsaq immikkut naliliisinnaavoq.

¹ Ass. inuit nappaammut akiuussinnaassutsimikkut akomutillit, inuup allap timaata pisataanik pilersittut imal patilersittut, kræftimut kemoterapi atorlugu nakorsartittut imal. timip allagisaminut qisuariartarnera naqsimaniarlugu nakorsarneqartut.

² Ass. inuit annertuumik gigteqartut, sianiuteqarfikkut annertuumik nappaateqartut, inalukkap naappallaanerata kingunerisaanik timikkut amigaatillit, tamikkut annertuumik nappaateqartut, eqqarsartaatsikkut timikkullu innorluuteqartut (Downs syndrom) imal. aannngajaarniummik annertuumik ajornartorsiuteqartut.

³ Meeqqanik influenzamut covid-19-imullu immikkut aarlerinartorsiornerusutut naliliivigineqartunik immikkut paasiniaanissamut, Dansk Pædiatrisk Selskab-ip ilitsersuusiai innersuussutaapput.

⁴ Covid-19-imut akiuussutissiineq: Naartusut siomatigut covid-19-imut akiuussutissinneqarsimangitsut imal. allatigut covid -19-imik peruluuteqarnissamut aarlerinartorsiornerup, naartunerup pingajorarterutaasa aallaqqaataanniit covid-19-mut akiuussutissinneqarnissaat innersuussutaavoq.

Influenzamut akiuussutissinneqarneq: Naartusunut allatigut influenzamik peruluuteqarnissamut aarlerinartorsiornerup, naartunerup pingajorarterutaasa aallaqqaataanniit akiuussutissinneqarnissaat innersuussutaavoq.

Ilitsersuut kikkunnut tunngatinneqarpa

Ilitsersuut, peqqinnissakkut sullissisunut covid-19-imut influenzamullu akiuussutissiinermit atatillugu sulialinnut, kiisalu peqqinnissakkut sullissisunut, taanna pillugu paasissutissiillutillu siunnersuisunut tamanut, tunngatinneqarpoq.

Qullersat akisussaaffiat

Covid 19-imut influenzamullu akiuussutissiinissap, innuttaasunut 65-ileereersunut allanullu neqeroorutaanissaa, akiuussutissiinerullu inatsisinut maleruagassanullu naapertuuttumik ingerlanneqarnissaa, Peqqinnissaqarfimmi qullersat akisussaaffigaat.

Taanna makkunanga imaqarpoq:

- Akiuussitissiinerup nakorsamit pingaarnertut akisussaaffigineqarnissaa.
- Sulisut covid-19-imut influenzamullu akiuussutissiisussat ilinniartinneqarsimanissaat ilitsersuutillu matuma imarisaanik ilisimanninnissaat malinninnissaallu.
- Akiuussutissiinissami najoqqutassamik, akisussaaffinnut suliaakkiinermilu toqqammavissannut tunngasunik maleruagassiortoqarnissaa.
- Covid-19-imut influenza-mullu akiuussutissiinissamut, ilitsersuummut matumunnga tunngatillugu pisarialinnik naapertuuttunik malittarisassiortoqarsimanissaa.

Peqqinnissakkut sullissisup akisussaaffia

Nakorsaq, Kalaallit Nunaanni nakorsaqarneq pillugu inatsit naapertorlugu namminersorluni nakorsatut sulisinnaatitaasoq allaluunniit nakorsap akisussaaffigisaanik suliaakkigaq (ilinniagaqassuseq tunngavigalugu peqqinnissakkut sullissisinnaasutut suliakkigaq) akiuussutissiisaaq. Akiuussutissiisup, kimit- taamaalillunilu akiuussutissinneqartussaannngitsut pillugit nalorninermi kingunerluutinullu tassanngaannaq takkuttunut iliuuseqarfiginninnissamut saaffigisinnaasamit- akisussaaffigineqarnera, tamatigut ersarissumik ilisimaneqassaaq. Nalorninermi nakorsap akisussaasup Nunatsinni Nakorsaaneq oqarasuaatikku (553561) attavigisinnaavaa. Inini akiuussutissiiviusuni tunngaviumik nakorsaqartariaqarpoq, nakorsatulli akisussaasoq, sulisut peqataasut piginnaasaannik immikkut nalileereernikkut, tamatumunnga avaqqutsisinnaavoq. Peqqinnissakkut sullissisup, covid-19-imut akiuussutissiisup, akiuussutissinneqarneq kingunerluutaasinnaasullu pillugit, akiuussutissinneqartussamut pisarialinnik paasissutissiinissaq akisussaaffigaa. Taamatuttaaq peqqinnissakkut sullissisup, ilitsersuummik matumunnga malinninnissaq, kingunerluutaasinnaasunillu eqqumaffiginnissinnaajumalluni akiuussutissaq pillugu paasissutissap naalisakkap atuarnissaa pisussaaffigai.

Covid-19-imut akiuussutissiinissap qaqugu aallartinnissaa

Covid-19-imut influenzamullu ataatsikkut akiuussutissiineq 2023-imi oktobarip aallaqqaataani aallartissaaq. Taamaalilluni inuit nappaammik peruluuteqarsinnaasut, peruluutiginnissaanut piffissaq ukiut tamaasa tuniluuffiusartooq aallartitsinnagu naatsorsutigisamik 2024-imi upernaakkut annikillinissaata tungaanut, illersorneqarsinnaanissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Oktobarip aallaqqaataaniit covid-19-mut influenzamullu akiuussutissiisarnerit ataatsikkoortinneqassapput, akiuussutissiinissallu taakku marluk annertuumik peqataaffigineqarnissaat naatsorsuutigineqarluni.

Covid-19-imut influenzamullu akiuussutissiineq

Akiuussutissat isumannaassusaat pitsaasuullunilu ilisimaarilluarneqarpoq. Covid-19 -imut akiuussutissap sunniutaanik annertusaat, imal. covid-19 -imut akiuussutissaq nalinginnaasoq influenza-mut akiuussutissamut ilanngullugu akiuussutissuutigineqarsinnaavoq. Akiuussutissat taakku marluk assaqqup nukingnut annernut (musculus deltoideus) kapuutigineqassapput.

Covid-19-imut akiuussutissap sunniutaanik annertusaammik akiuussutissiineq

Nappaalanersuaqarnerasut mRNA akiuussutissat allannguutitut nalimmassakkat neqeroorutaapput, pitsaasunik misilittagaqarfusut, akiuussusigassatullu saaffigisani naapertuuttuni perululersinnaanermut illersuutaalluurtut. Ukiami/ukiumi aggersumi mRNA-akiuussutissat virusimut ataatsimut sunniuteqarput omikron-illu allannguutaanik XBB-mik tunngaveqarlutik.

Akiuussutissinneqarsinnaanngitsut:

- Ilisimaneqartumik, qularnaatsumillu akiuussutissamik sapigaqarneq (ass. siuliani akiuussutissinneqarnermut atatillugu ingerlaannaq qisuariaateqarneq (aap ingerlaarnerata ajalusoornera)).
- Ilisimaneqartumik akiuussutissami akugineqartut arlaannik sapigaqarneq.

Akiuussutissinneqarnissamik kinguartitsineq:

- 38- gradit sinnerlugit kissarneqarluni napparsimaneq. Annikitsumik kissarneqartut soorlu nuattut akiuussutissinneqarsinnaapput.
- Covid-19-mik napparsimasut imal. tamatuminnga tunillatsissimanissaannik pasineqartut
- Akiuussutissinneqarnissaq sioqqullugu qaammatip ataatsip iluani Covid-19-imik tunillatsissimasut
- Akiuussutissinissaq sioqqullugu imal. tamatuma kingorna sap. akunnerata ataatsip iluani pilatsissimasut.

Influenzamat akiuussutissiineq

Influenzamat akiuussutissat, influenza type A-p virusiinit assigiinnit timimi akiuussutissiorititsisunit assigiinngitsunik marlunnik, influenza type B miillu visusiinik assigiinnik marlunnik akoqarput.

Akiuussutissinneqarsinnaanngitsut:

- Siuliani tamatuminnga akiuussutissinneqarnermi perulunnartumik kingunerluuteqarsimasut.
- Akuisa arlaannik ataatsimik arlalinnilluunniit sapigaqarnermut (ass. formaldehyd, neomycin, gentamicin imal. mannik) navianaatilimmik ersiuteqarsimasut

Akiuussutissinneqarnissamik kinguartitsineq:

- Napparsimalersimaneq 38-gradillu sinnerlugit kissarneqarneq. Inuttaat annikitsumik kissarneqarpata imal. ass. nuffasersimappata akiuussutissinneqarsinnaapput.

Kingunerluutit

Covid-19-imut influenzamullu akiuussutissinneqarnermut atatillugu kingunerluutaasartut nalinginnaanerit sivikitsunnguupput sakkukillutillu, soorlu qasoqqaneq, niaqorlunneq, nukitsigut naggussatigullu ippiorneq, qiarlunneq, kissarneqalaarneq kiisalu kapitiffiup nalaata annernarnera/aappillernerapullannera. Navianaatilimmik kingunerluuteqarsinnaanerup aarlerinaataa annikitsuararsuuvoq. Qisuariaatit taamaattut akiuussutissinneqarnerup kingorna nal. ak. 48-it iluanni pigajupput.

Kingunerluutitut nalunaarutigineqartunut allanut tunngasut, akiuussutissat pillugit paasissutissani naalisakkani akuerisaniittut innersuussutaapput. Covid-19-imut akiuussutissinneqareernermit sapigaqarnermut ersiutit, uummatip ameraasaagut qallikkut aseruuttoorneq (perikarditis) imal. uummatip nukingagut aseruuttoorneq (myokarditis) qaqutigooqisut nalunaarutigineqarput.

Allattugaatinut nalunaarsuineq

Inatsit naapertorlugu, peqqinnissakkut sullissisut akiuussutissiinissanik pilersaarutaasunik naammassisanillu tamatumunngalu atatillugu paasissutissiinermik, allattugaatinut nalunaarsuinissamut pisussaaffeqarput. Akiuussutissiinerit tamarmik nammineq alallugit COSMIC-imi "Vaccinationskort - øvrige" (ilasassap) nalaagut nalunaarsorneqassapput. Akiuussutissiinerit tamarmik nammineq allallugit nalunaarsorneqassapput. Allattugaatinut nalunaarsuinermit maleruagassat nalinginnaasut peqqinnissakkut sullissinermi sulianik uppersaaneq pillugu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup ilitsersuusiaani immikkut nassuiarneqarput.

Innuttaasut tikittut aallartullu

Suliorlutik nunatsinniikkallartussatut tikittut najugaqavissutuulli akiuussutissinneqarnissamik neqeroorfigineqarsinnaapput. Maani nunaqavissut Danmarkimiikkallartut, nunatsinni najukkaminni akiuussutissiisoqalerpat, akeqanngitsumik Danmarkimi akiuussutissinneqarsinnaapput. Inuit naalagaaffeqatigiinnerup iluani najugallit, tassani najugaqarnerup aalajangersimasumik siviussuseqarnissanik maleruagassiami, pineqanngillat.

Najoqqutassat naapertuuttut

- [Vaccination mod covid-19 - Sundhedsstyrelsen](#)
- [Influenzavaccination - Sundhedsstyrelsen](#)
- [Influenzavaccination \(ssi.dk\)](#)

Atuutilerfia

Ilitsersuutip atuutilerfia: 1. oktober 2023.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik, den 19. september 2023

Henrik L. Hansen / Louise L. Faber